

בעזה שיי"ת

ספר

התשובה

♦ פרשת וישב ♦

מדריך ומורה דרך להרוצים לעלות מעלה מעלה
בדרך התשובה, שאי אפשר להגיע לתורה לשמה
בלי שיעשה תשובה מקודם.

בפרשה זו יבואר:

- א. מי שהוא מלא סרחון צואת עוונותיו אין תורתו
נחת רוח לבוראו .
- ב. יש לעשות תשובה קודם הלימוד ואחר הלימוד .
- ג. סור מרע - ואחר כך - ועשה טוב .
- ד. כל המעשים שאדם עושה והוא רשע מוסף
כח בקליפה והוא נענש על לימודו .

על ידי הלימוד בספר הזה יתבונן בשכלו הזך כי
יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם
הזה מכל חיי העולם הבא, וכמה שעות מימי חיי
הלכו לבטלה.

יוצא לאור שנת תשס"ו לפ"ק
ברוקלין נוא יארק

בס"ד

ספר

התשובה

והוא

סדר תיקוני תשובה
הספר נדפס לזכות הרבים,

ומתחלק בחינם לכל דורש ומבקש

הרשות נתונה לכל מי שברצונו להדפיס קטעים מספר זה או
כל הספר בכל לשון שהוא בכל מדינה ומדינה, כדי להרבות
תורה ויראת שמים בעולם ולעזור לבות אחינו בני ישראל
לתשובה שלימה.

שם המחבר לא נזכר, כי לא הבאנו בו אומר
הבא מן החדש רק דברים בשם אומרם,
וקבל האמת ממי שאמרה

פרשת וישב

- ה.....
- ה. א. פרק י"ז.....
- ב. מי שהוא מלא סרחון צואת עוונותיו אין תורתו נחת רוח לבוראו.....
- ה. ג. חייב ללמוד ברתת וזיע – ולרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי.....
- ו. ד. מאור ושמש משפטים דיבור המתחיל ואלה.....
- ו. ה. יש לעשות תשובה קודם הלימוד ואחר הלימוד.....
- ז. ו. מאור ושמש פרשת תרומה דיבור המתחיל ועשית.....
- ז. ז. תן לחכם ויחכם עוד.....
- ח. ח. מאור ושמש פרשת ויקהל.....
- ט. ט. סור מרע - ואחר כך - ועשה טוב.....
- ט. י. ערבי נחל פרשת וישלח.....
- י. יא. כל המעשים שאדם עושה והוא רשע מוסיף כח בקליפה והוא נענש על לימודו.....
- י. יב. יסוד התשובה.....
- יא. יג. פרק ה'.....
- יד. יד. לבאר הדבר, איך שייך לומר שהאדם בחטאו יוכל לפגום במידות עליונות.....
- יא. טו. ענין גלות ישראל בכל העולם לברר ולהעלות נצוצי הקדושה שנפלו לתוך הקליפות בחטא אדם הראשון.....
- יא. טז. אחרי צאת נפשו מהגוף מפשיטין ממנה מלבוש זכויות ומלבישין אותה בגדים צואים.....
- יג. יז. איך יעלה הטמא עם הטהור?.....
- יד. יח. כעבודה זרה ממש הגאווה להיות רב ורבי.....
- יד

קודם ביאת המשיח תעמוד הדת על חוט השערה

וכן מובא בספר "דורש טוב" להצדיק רבי נחום מרדכי מטשארטקאוו זצ"ל, וזה לשונו: פעם בא לפני כבוד קדושת אדונינו זצ"ל הרבי הקדוש מרוזיין אחד מחשובי חסידיו ובקש ממנו שיאמר לו איזה דבר טוב שתהיה לו תועלת לתמיד, ואמר לו זקני זצ"ל: "הנה קודם ביאת המשיח תעמוד הדת על חוט השערה. העצה להתגבר על זה - להתאסף בכל שבת קודש ולדבר מגדולי ישראל הצדיקים, ותהא בזאת תועלת לחזוק הדת והאמונה".

להשאר יהודי אמיתי יהיה בבחינת לטפס על קיר חלק

מובא בספר "בינת ישראל": בגמרא (ה"סנהדרין ז) מובא, שאמרו חכמי ישראל "ייתי ולא אחמיניה" – כלומר, יבוא המשיח, אולם אין אנו חפצים להמצא באותו דור שיבוא, משום שקודם ביאת גואל צדקינו יהיו בעולם נסיונות גדולים, כמו שאמר אדוני אבי זקני מרוזיין זי"ע, שבעקבתא דמשיחא קשה יהיה להחזיק ביהדות כמו שקשה לטפס על כותל חלק, לפיכך אמר: "ייתי ולא אחמיניה", שלא להביא עצמו לידי נסיון. (מהרבי ר' ישראל מגראדזינסק ז"ל).

שלושת השעות האחרונות לפני הגאולה תהיינה השעות הכי קשות להחזיק באמונה

ג' שעות אחרונות קודם הגאולה, יהיה קשה מאוד להחזיק עצמו [ב"יודישקייט"] ביהדות פשוטה ותמימה, כמו שעומד קיר ברזל חלק וצריכין לטפס ולעלות בלי צפרניים, וזהו מה שאמר בהושענות: "הושענא שלוש שעות" [לפי חשבון יומו של הקדוש ברוך הוא]. [כנסת ישראל בשם מהר"י מרוזיין זצ"ל(ה)]

פרשת וישב

פרק י"ז

מי שהוא מלא סרחון צואת עוונותיו אין תורתו נחת רוח לבוראו

צריך תשובה תחילה קודם תורה ותפילה, כי אם לא שב כראוי אין תורתו רצויה ומקובלת לפני הקדוש ברוך הוא, כמו שאמר הכתוב: "ולרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי", וכתב ה"ראשית חכמה" פרק ב' משער התשובה וזה לשונו: ולזה כיוון ר' יהודה בר אלעאי באומר: אשרי מי שעמלו בתורה ועשה נחת רוח ליוצרו – פירוש, שהעוסק בה מנוקה מחטא ועוון, שאז המלך משתעשע בו ובתורתו, אבל מי שהוא מלא סרחון צואת עוונותיו אין תורתו נחת רוח לבוראו. הטעם הוא, כי בעסק התורה האדם ממשיך השכינה עליו, ובהיותו נקי מחטא מצאה השכינה כסא ומושב שבו תשב ותנוח, כאדם היושב בכסא המתוקן כראוי, שהכסא הוא נחת רוח לו - כן התורה הנקיה היא כסא מתוקן לשכינה שתשרה בו, אבל בהיות האדם מלוכלך בכתמי עוונותיו אין התורה שורה בו, כי אין בו כסא לשרות, לא התורה ולא השכינה, כי כל קוץ מכאוב וממאיר ליושב על הכסא, לכן קודם כל ירחץ צואת עוונותיו בתשובה כראוי, ורק לאחר מכן יעסוק בתורה, ויקח דמיון מהדין הפשוט בגמרא: במקום שיש ריח רע אסור לעסוק שם בתורה ובתפילה, וכידוע, שהעוונות נקראו "צואה", כמו שכתוב: "אם רחץ ה' את צואת בנות ציון", ולכן כל הקדושים העליונים מתרחקים ממנו אף בעוסקו בתורה.

ומצינו שלא עמדה תורה לדואג ולאחיתופל, כי שניהם - אין להם חלק לעולם הבא, אף על פי שהיו דורשים כמה מאות הלכות במגדל פורה באויר, ועיקר התשובה מביא לידי תורה ומעשים, עד כאן לשונו.

חייב ללמוד ברתת וזיע – ולרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי

מאור ושמש משפטים דיבור המתחיל ואלה

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם וגו'. פירש רש"י כל מקום שנאמר אלה פוסל את הראשונים ואלה מוסיף על הראשונים וכו' מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני. ולמה נסמכה פרשת דינין לפרשת מזבח לומר לך שתשים סנהדרין אצל מזבח. הנה תירוץ של רש"י זכרוננו לברכה הוא קצת תמוה הלא מפורש בתורה פעם אחת בפרשת בהר סיני פירש רש"י שם מה ענין שמיטה אצל הר סיני והלא כל המצות נאמרו מסיני אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה ופרטותיה מסיני אף כולם נאמרו כללותיהן ופרטותיהן מסיני. אם כן למה צריך רש"י ללמוד מואלה מיתורא דוי"ו להורות זאת והלא שם למד ממקרא מלא שכל המצות נאמרו בסיני, וכבר הרגיש בזה אור החיים הקדוש זכר צדיק לברכה. גם קשה מהו לשון מוסיף על הראשונים שמשמע שיש כאן תוספת על הראשונים, והיה לו לומר ואלה הוא כראשונים וכו'. גם קשה על מה שפירש רש"י למה נסמכה פרשת דינין אצל המזבח לומר לך שתשים סנהדרין אצל המזבח והלא מצינו שהיו הסנהדרין חוץ לירושלים כמו שאמרינן בגמרא עשר מסעות נסעה השכינה וכנגדן נסעו סנהדרין מעיר לעיר כמו שחשב שם בגמרא המקומות, וגם כשהיתה בירושלים לא היתה אצל המזבח אלא בלשכת הגזיו, ואדרבה שאסור לישוב אצל המזבח שהמזבח היה מקודש יותר אפילו מעזרת הכהנים. ונראה לפרש על פי פשוטו כן דהנה ידוע שנתינת התורה הקדושה היה באש וברתת וזיעה כמבואר בכמה מקומות וזה היה רק בעשרת הדברות לבד אבל חכמינו זכרונם לברכה למדו בגזרה שוה במסכת ברכות שכל המצות וכל לימוד התורה צריכה להיות ברתת וזיעה עיין שם שדרשו על פסוק והודעתם לבניך יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב מה להלן ברתת וזיעה אף כאן ברתת וזיעה, על כן בעל קרי פטור מקריאת שמע מחמת שאי אפשר לומר ולקבל עול מלכות שמים ברתת וזיעה עיין שם בפירוש רש"י בגמרא. נמצא למידין מכאן שהתורה אינה ניקנית לאדם אלא אם כן לומד באימה וביראה וברתת וזיעה, וכל לימוד התורה ועשיית המצות צריכין להיות וללמוד בהתלהבות גדול דהיינו ברתת וזיעה כמו שקיבלו אבותינו את התורה על

הר סיני, וצריך האדם לפשפש במעשיו היטב ולהרהר בתשובה קודם הלימוד ולא כמצות אנשים מלומדה רק שישבר את לבו על מעשיו בעת עמדו להתפלל או ללמוד ולקבל עליו לבל יחזור עליהם, כמו שהיה מרגלא בפומיה של אדמו"ר הרב הקדוש רבינו יעקב יצחק הלוי זצוק"ל מק"ק לובלין על פסוק ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חוקי זה קאי על מי שלומד תורה ואינו עוזב את דרכיו הרעים ומהרהר עליהם בתשובה קודם הלימוד. ועל ידי שעושה תשובה קודם הלימוד הוא לומד באימה ויראה ברתת וזיעה. וכשהאדם לומד ספרי מוסר וכדומיהן על ידי שהן מעוררין את האדם לתשובה נקל הוא זאת שילמד באימה וביראה אבל כשלומד פלפולי הש"ס והלכות ובפרט דיני ממונות מאד מאד קשה ללמוד באימה וביראה אדרבא שיוכל לבא חלילה לידי התפארות חס ושלום כשיחדש איזה חידוש בלימודו, לכן צריך ביותר קודם שישב ללמוד דיני ממונות לעשות תשובה ויתחרט על חטאיו וילמוד אותה באימה ויראה וברתת וזיעה. אבל בעוונותינו הרבים נתמעטו הדורות ונשכח כל זאת, לא מבעיא שאין לומדים תורה ברתת וזיעה אלא אפילו אינם מתפללים בהתלהבות כמו שמצינו בדורות ראשונים שרבי עקיבא כשהיה מתפלל אדם מניחו בזוית זו ומצאו בזוית אחרת מרוב כריעות והשתחויות דהיינו ברתת וזיעה, ובודאי היו לומדים גם כן כך כמו שמצינו בהרבה תנאים שליטה אש סביבותיהן כנתינתן מסיני בעת לימודם הגם שהיו לומדים פלפולי אורייתא:

יש לעשות תשובה קודם הלימוד ואחר הלימוד

מאור ושמש פרשת תרומה דיבור המתחיל ועשית

ועשית שנים כרובים זהב מקשה תעשה אותם משני קצות הכפורת. יש לפרש על פי רמז דהנה הארון מרמז לתורה כנזכר לעיל. וזה ידוע מכל ספרי הקודש כשאדם רוצה ללמוד תורה לשמה אזי צריך קודם כל לימוד לעשות תשובה קודם שמתחיל ללמוד כי אדם אין צדיק בארץ וגו' ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חוקי על כן צריך האדם קודם הלימוד לפשפש במעשיו לעשות תשובה ולמצוא לעצמו חסרונות במעשיו וירצה מעתה להיות עובד ה' באמת ללמוד ולעשות. וגם אחר הלימוד כשפוסק מלימודו אחר שלמד השיעורין דיליה צריך לפשפש אם היה לו איזה פניה חס ושלום בלימודו או חס ושלום איזה כונה אחרת שלא לשמה

וצריך להרהר בתשובה על שלא היה לימודו כהוגן חס ושלום נמצא כל ימיו בתשובה וכן בכל עשית המצוות צריך גם כן לעשות תשובה מקודם ואחר כך כנזכר לעיל. וזהו פירוש הפסוקים הנזכר לעיל דהנה הארון מרמז לתורה, והכפורת מרמז לתשובה כמו תשובה מכפרת על עונותיו, וזהו לשון כפורת דהיינו שתעשו תשובה קודם הלימוד התורה. וזהו ועשית שנים כרובים זהב ופירש רש"י פרצוף תינוק להם, דהיינו שצריך האדם לעשות תשובה ויהיה נכנע בעיניו ונדמה כתינוק בן יומו שלא עשה עדיין כלום מצוות ומעשים טובים. ושני פעמים צריך האדם לעשות תשובה ולעשות לעצמו כתינוק דהיינו קודם הלימוד ואחר הלימוד כנזכר לעיל, וזהו שנים כרובים רצה לומר שני פעמים צריך אדם להחזיק עצמו כרביא דהיינו כתינוק בן יומו דהיינו קודם הלימוד ואחר הלימוד כנזכר לעיל, וצריך לחברם יחד וזהו משני קצות הכפורת דהיינו שתעשו תשובה קודם הלימוד ואחר הלימוד בלי שום פירוד ביניהם, וזהו מקשה תעשה אותם משני קצות הכפורת. וזהו פירוש הפסוק שכתוב אחר כך ואל הארון תתן את העדות ופירש רש"י איני יודע מה מלמדנו שהרי כתיב למעלה, ועל פי דברינו הנזכר לעיל אתי שפיר שהכתוב מרמז לנו שאחר שתעשה הכפורת דהיינו תשובה שיתכפר לך כל עוונות על ידי תשובה אחר כך תוכל ללמוד בקדושה ובטהרה וזהו ואל הארון תתן את העדות אחר שתעשה תשובה כנזכר לעיל:

תן לחכם ויחכם עוד

מאור ושמש פרשת ויקהל

וזהו הרמז בתקונים הנזכר לעיל י' של אדנ"י תמן יראת ה' כי אדנ"י היא מדת מלכות והיא כרסיא דדינא כידוע מהזוהר הקדוש ותקונים על כן היו"ד של אדנ"י מרמז ליראת העונש כנזכר לעיל. וזהו ידוע גם כן כי היו"ד של אדנ"י מרמז לחכמה תתאה כי יו"ד מרמז לחכמה בכל מקום, ויו"ד של הוי"ה היא חכמה היא מרמזת ליראה עילאה דהיינו אחר שהוא חכם בחכמת התורה אז בא ליראה עילאה שהוא שוה לאהבה ולפעמים גדולה מאהבה אשר אי אפשר להאריך בזה כאן. ועל פי זה אתי שפיר המדרש הנזכר לעיל שאינו סותר עם הגמרא שלנו כי כך מתחיל המדרש על זה הפסוק תן לחכם ויחכם עוד וכן הוא בגמרא ה' יהיב חכמה

לחכימין ופירושו הוא כנזכר לעיל מי שיש בו חכמה תתאה דהיינו יראת שמים ויראת חטא על כן יוכל ללמוד תורה ולהתפלל כי כן צריך קודם לימוד התורה ועבודה צריך תחלה יראה ותשובה כנזכר לעיל דאם לא כן אסור להתחיל ללמוד כנזכר לעיל, על כן מי שיש בו חכמה תתאה ה' יהיב ליה יותר חכמה דהיינו שמבין בתורה ויכול לבא ליו"ד של הוי"ה שהיא חכמה עילאה, וזהו תן לחכם ויחכם עוד כנזכר לעיל. ומפרש כיצד הוא זאת ואמר זה בצלאל אתה מוצא בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה עשה המשכן בא ואמר לבצלאל אמר לו מה המשכן הזה אמר לו שישרה הקדוש ברוך הוא שכינתו בתוכו ומלמד לישראל תורה אמר לו והיכן התורה ניתנה אמר לו משאנו עושים את המשכן אנו עושים הארון אמר לו רבינו משה אין כבודה של תורה בכך אלא אנו עושים הארון ואחר כך משכן, דהיינו כך היה משא ומתן של משה עם בצלאל שמשה רבינו אמר לו שצריך לעשות הכנה להשראת השכינה לקבל החכמה עילאה שהיא התורה, אמר לו בצלאל אי אפשר ללמוד תורה תחלה קודם היראה דהיינו שצריך תחלה לבא למדריגת אדנ"י שהוא היכל הוי"ה דהיינו כיסוי להוי"ה דהיינו כמו ארון לתורה, כי בתחלה קודם לימוד התורה צריך יראה ותשובה שהוא מרמז לארון וכפורת כנזכר לעיל בדברינו בפרשת תרומה. וזהו שאמר לו אין כבודו של תורה בכך ללמוד תורה קודם שבא למדריגת יראה על כן אמר לו אלא אנו נעשה ארון תחלה דהיינו לעשות תשובה ולקבל יראת שמים המרומז ביו"ד של אדנ"י ואחר כך אנו עושים המשכן להשראת השכינה ללמוד תורה מפי הקדוש ברוך הוא:

סור מרע - ואחר כך - ועשה טוב

ערבי נחל פרשת וישלח

ואבאר פסוקים אלו ממש על פי דרך הקדוש בעל תולעת יעקב רק בתוספת ביאור והמשך הפסוקים כולם. והענין הוא, כי הרב הנזכר לעיל המשיל האדם אשר בא הרהור תשובה אליו ומיד מתחיל לעשות מצות ודומה לו שזהו תשובה, ובאמת אינו כך, כי לרשע אמר אלהים מה לך לספר חוקי כו' (תהילים נ/ טז) ועיקר התשובה הוא לנקות צואת העבירות ולפרוש מהם על דרך שאמר הכתוב השליכו מעליכם כל פשעיכם (יחזקאל

יח, לו) והעיקר הוא לשבר לבו הזונה להרחיק תאוות רעות מלבו ולהתחרט על העונות:

והמשיל זאת למלך שכעס על אשתו עבור היותה מנוולת ובכל ביתה מלא טינופים ולכלוכים ואינו נקי, ולא היה יכול המלך לסבול זאת עד שהלך מאתה והרחיק ממנה נדוד ונשארה היא שכולה וגלמודה, וברבות העתים נכמרו רחמיו עליה ושלה אליה לאמר שבלבו לשוב אליה רק שהוא תשמור את עצמה כראוי לישוב עם המלך, ויהי כשמעה זאת התחילה להתקשט בבשמים ובתמרוקי הנשים והמקומות המלוכלכים הניחה כבראשונה, ויהיה כבוא המלך אליה וירא שהיא מקושטת ומנוולת לכלוכים כבראשונה וברח מאתה וכעס מאד עליה ויאמר הלא הקישוטים אינם חשובים כל כך אצלי כי יש לי רב ליתן לך ועיקר חפצי היה להיות הכל נקי מכל טינוף. כך הענין החוטא אשר השכינה רחוקה ממנו ונשמתו נסתלקה עבור שכל איבריו פגומים ומלוכלכים, וכאשר שם אל לבו הרהור תשובה ורוצה השם יתברך להתקרב אליו ולהחזיר נשמתו בקרבו והוא מתחיל תיכף לעשות מצות ולהמשיך השכינה אליו על ידי עשיית המצות שהם עניני קישוטים וכל אבריו פגומים ומלוכלכים כבראשונה שלא תיקן פגם העונות ולא רחץ ממנו צואתו הלא השכינה מתרחקת מאתו בכעס ואומרת הלא רצוני לא היה אלא שתנקה את עצמך מכל לכלוך ואחר כך היית מתקשט במצות עד כאן דבריו:

כל המעשים שאדם עושה והוא רשע מוסיף

כח בקליפה והוא נענש על לימודו

יותר מכך אמרו, איתא ברעיה מהימנא וכן בכתבי האר"י זלה"ה ובחובת הלבבות: כל המעשים שהאדם עושה והתורה שהוא לומד והוא רשע, לא די שאינו מוסיף כח ואומץ בקדושה, אלא אף גם מוסיף כח בקליפה, ונענש על לימודו, כי מאחר שהרשע נמצא תוך הקליפה הוא משפיע אל הקליפה, וגם אם לא שב כראוי אין תפילתו רצויה, וכמו שכתוב בגמרא: אמר אביי בתעניתא עד פלגי יומא מעיינו במילי דמתא ומפלגי דיומא ריבעא דיומא קרי ומפטרי ורבעיא דיומא בעי רחמי ואיפך אנא לא ס"ד וכו'. גם כתב בספר "חרדים" בשם ר' סעדיה גאון: בשביל ז' דברים אין תפילת האדם נשמעת ואחד מהם, אשר גברו עוונותיו ולא עשה תשובה שנאמר: "עוונותיכם מבדילים ביניכם".

יסוד התשובה

פרק ה' - בו יתבאר טעמים נכונים מהרב ר' משה אלשיך, איך שייך לומר, שהאדם על ידי חטאיו יוכל לפגום בנפשו ורוחו ונשמתו, ומכל שכן איך שייך לומר, שפוגם למעלה, ואיך הוא מושך כח הטומאה בפנימיות נשמתו ובחיצוניותו, וכח הטומאה קונה חיונות על ידי הקדושה שיצאה ממנו, ותבין ותשכיל, שדינה של גהינם הוא בהכרח לחוטא ללבן נשמתו ולטהרה, ובו יתבאר, שקודם שמכניס הנשמה לגהינם מפשיטים ממנה מלבושי מחלצות והזכות אשר עליו, ובו מבואר מה שאמרו חכמינו זכרונום לברכה - הרהור עבירה קשה מעבירה.

פרק ה'

לבאר הדבר, איך שייך לומר שהאדם בחטאו יוכל לפגום במידות עליונות.

נבאר תחילה איך יוכל לפגום בנפשו ברוחו ונשמתו ומזה תבין גם כן ותשכיל, איך הוא פוגם במדות עליונות, שהזכרנו למעלה, ותבין ותשכיל, שדינו של גהינם הוא לחוטא בהכרח, ללבן נשמתו ולטהרה על ידי אישו של גהינם, ואז יתעורר ליבו, ויתלהב לתקן חטאיו על ידי תשובה, טרם יבואו הימים אשר לא יועיל החרטה, ויוכרח לסבול צער גדול בגהינם יום ולילה לא ישבות, עד אשר יטהר.

ענין גלות ישראל בכל העולם לברר ולהעלות נצוצי הקדושה שנפלו לתוך הקליפות בחטא אדם הראשון

הנה אקדים לך, מה שאמר הרב ר' משה אלשיך בחבוריו הקדושים, וזה לשונו: ודע שנשמת אדם היא מלמעלה, מתחת

כסא הכבוד, ואין דבר רוחני נערי ממקומו לגמרי, ומה שהוא נכנס באדם הוא מאשר מתפשט משורשי עליון כחוט משך ממנה, ולפי זה אם לא יחטא אדם או אף אם יחטא ויעשה תשובה, הוא דבוק בשורשו, וזה שאמר משה רבינו, עליו השלום, על דור שכולו זכאי – "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם", ובאשר שכל מצוה יש לה שורש קדושה למעלה, כל אחת לפי בחינתה, וכאשר יעשה אותה האדם מעורר על ידי שורש נשמתו מקורה ושורשה של אותה מצוה, וירבה אותה וידבק בשרשה של נפשו של האדם ההוא, ומשפיע אור שפע של מעלה מאותם שורשי המצוות ותשתלשל באורות גן עדן להיות בהם הנפשות הקדושות, והשתלשל עד חלק נפשו אשר בו עד לארץ, ויקנה התפשטות קדושה, ומה גם כל עצמו ובשרו לפי ערכו, ובהשמר מעבור מצוות ל"ת שומר כל אורות הקדושה אשר בגן המתייחסות אל נפשו מלערב זר, הוא כח הטומאה. אמנם כשהאדם הוא החוטא, אז על ידי הזוהמא אשר בו, מחטא אדם הראשון, כמו שהאריך האר"י זלה"ה בספר ה"גלגולים" - שהענין גלות ישראל בכל העולם לברר ולהעלות נצוצי הקדושה שנפלו לתוך הקליפות בחטא אדם הראשון, והענין הוא כאשר ברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון ברר הטוב מהרע, והם הנשמות הטובות כלל באדם הראשון, וכמו כן ברא אדם בליעל והוא הס"מ והיה כולל בו את הרע, כמו שאמר: "כי גם את זה לעומת זה עשה אלוקים", וכשחטא אדם הראשון כל הנשמות הטובות שהיו כלולים בו התערבבו הטוב עם הרע, כי נמשך עליו כח הטומאה מהס"מ והרע שהיה כלול בו, ואתלבשו הנשמות הטובות הנאחזים באברי אדם הראשון עם של בליעל. כל אבר תוך אבר כמוהו: ראש לתוך ראש וכו' עד רגליו ברגליו, לכן נגזר שישתעבדו בישראל ע"י אומות להוציא משם נצוצי קדושה בכל אומה ואומה, עיין שם, שהאריך שעל ידי זה הוא מורכב מטוב ורע, ורע מעורר הרע בשורשו, ומדבק בנפשו, ומפסקות בין צנור קדושת חלק

נפשו לקונו, וזה שאמר הכתוב: "כי אם עוונותיכם מבדילים ביניכם לבין אלוקיכם", וזה שאמר: כל העובר עבירה אחת קונה לו פרקליט אחד, כי מוסיף כח הטומאה האחוזה בנפש החוטא, ואותו חלק הטומאה המתיחסת אל העוון ההוא קונה חיונות על ידי קדושה שיצאה ממנו על ידי חטאו, ונעשה כבריה חדשה, ובכל חטא הוא מגביר את כח הטומאה ומעבה המחיצה כמחיצה של ברזל, והן הם המיסרים את האדם בגהינם, כשמת בלא תשובה, והוא מכניס את הנשמה עם אותן כוחות הטומאה אשר בא לגהינם לכלות כל החלאה ההוא, ועינינו הוא כנר ישן הניתן בכבשן עד כלות השמן הנדבק בפנימיותו ובחיצוניותו, וזה ענין צערא של גהינם, אבל בנשמה עצמה, שהיא חלק אלוק ממעל, אין אור של גהינם שולט בה, רצונו לומר, כי אין בה זוהמא, הוא כח הטומאה הנדבק, וכמו שכתוב: חצי כלים והם אינם כלים, אלא אם כן הוא מאותם היורדים ואינם עולים, כי נדבק בהם כוחות הטומאה כל כך, שאי אפשר להסיר אותם על ידי אישו של גהינם.

ודברי הרב **אלשיך** הם דברי **הזוהר נשא** רל"ד וזה לשונו: זכאה בר נש דזכי באורייתא למיזל ולאתדבקא באורחוי, דכד בר נש אזיל באורחא דאורייתא ממשיך עליה רוח קדישא עילאה, כמד"א עד יערה עלינו רוח ממרום, וכד בר נש סטי אורחא ממשיך עליה רוח אחרא מסטרא אחרא דהוא מסטרא דמסאבא דאתער נוקבא דתהומא רבא דתמן מדורין דרוחין בישיין דאזקי לבני נשא דאיקרין נזקי עלמין.

תרגום הזוהר:

אחרי צאת נפשו מהגוף מפשיטין ממנה מלבוש זכויות ומלבישין אותה בגדים צואים

גם דע, קודם שמכניסין אותו לגהינם מפשיטין ממנו מלבוש מחלצות והזכויות אשר עליו, כמו שכתב הרב ר' **משה אלשיך** והזוהר על הפסוק בהושע שאמר הנביא: "פן אפשיטנה ערומה

והצגתי כיום הולדה" – שאחרי זאת נפשו מהגוף מפשיטין ממנה מלבוש זכויות ומלבישין אותה בגדים צואים, ואחר כך מחזירין אותה אל מקומה ומלבישין אותה לבוש זכויות שיש לה, ומתענגת בהם הנשמה בגן עדן.

איך יעלה הטמא עם הטהור?

הרי נתבאר לך היאך אדם פוגם על ידי חטאו בשורש נפשו ורוחו ונשמתו, ושהתשובה היא בהכרח להצילה מדינה של גהינם, ואי אפשר לו להיות מאושר על ידי מעשיו הטובים, אף אם יש מלאכים לאלפים ורבבות אשר ברא על ידי מעשיו - המצוות ועסק תורתו, אשר הם יקבלו פניו בלכתו מן העולם, כענין תלמיד חכם, שלא היה בו שום חטא שגרם ביוש לתלמיד חכם אחד מאחרים על ידו ולא הניחוהו לגן עדן, עד שסבל דין ועמד מ' יום חוצה, ודנהו שעתא ופלגא בגהינם, והטעם הוא כי על ידי מצוות שהוא עושה, עולה למעלה עד לפניו יתברך, וכענין ר' לוי, שלא היו מכניסין אותו לגן עדן בישיבה של מעלה, שלא נהג כבוד בר' אפס, והטעם הוא גם כן, כי על ידי מצוות שהוא עושה עולה לפניו יתברך, ואיך יעלה הטמא עם הטהור?

כעבודה זרה ממש הגאווה להיות רב ורבי

עבודה זרה, שהיא הגאווה להשתרר להיות רב ורבי, שלא לשם שמים, ורצונו להמית לכל הצדיקים מרוב גאותו, שיהיו כולם נכנעים תחתיו, והוא בור ריק של נחשים ועקרבים, והמשתחוה והנכנע לו הוא משתחוה לעבודת קל נכר. (זוהר ח' שמות דף פ"ו).